

BOEKEN

Eindelijk aandacht voor de bedrijfsjournalistiek

Bedrijfsjournalistiek wordt door journalisten doorgaans gezien als een plek waar mensen terechtkomen die het niet gered hebben in de markt van publieksbladen. Want hoe kun je nu je journalistieke principes overboord zetten en gaan schrijven voor een blad met *His Master's Voice*? Maar de grens tussen de bedrijfs- en de publieksbladen is zo scherp niet meer – denk aan een blad als *Health* van Achmea dat door Sanoma wordt gemaakt – en ook in kwaliteit doen de bedrijfsbladen niet meer onder voor de publieksbladen. Bovendien vormt de bedrijfsjournalistiek inmiddels waarschijnlijk de grootste beroepsgroep binnen de journalistiek en communicatie, zo meldt het voorwoord van 'Wat is goede bedrijfsjournalistiek?', een essay van Betteke van Ruler, hoogleraar communicatie en organisatie aan de Universiteit van Amsterdam. Haar conclusie is dat de vrije journalistiek een voorbeeld zou kunnen nemen aan de bedrijfsjournalistiek. Volgens Van Ruler is onder bedrijfsjournalisten een vorm van *civic journalism* ontstaan, waarin aandacht voor de belangen van de afzender én weten wat er leeft bij de lezers, leiden tot uitdagende en tegelijker-

tijd integere media.

Dit boek van Van Ruler is de eerste in een reeks cahiers over bedrijfsjournalistiek die de Beroepsvereniging voor Communicatie gaat uitgeven om de discussie over bedrijfsjournalistiek aan te zwengelen.

Veel praktischer is het werk van Rob Visser, 'Een bedrijfsblad maken. Van idee tot realisatie'. Visser neemt de lezer aan de hand mee, van het blad als onderdeel van het communicatiebeleid, via de lezer, de bladformule, de journalistieke genres en werkwijze, naar zaken als openheid, het belang van beeld en de digitale mogelijkheden. Het boek van Visser heeft echt het karakter van een handboek, vol definities, voorbeelden en korte samenvattingen. Het zou een mooi leerboek zijn op de Scholen voor journalistiek, maar ook daar wordt aan de bedrijfsjournalistiek (Tilburg uitgezonderd) doorgaans geen aandacht besteed.

Met het verschijnen van deze twee boeken, en het vooruitzicht dat er nog meer cahiers gaan volgen, is de klacht dat er zo weinig wordt geschreven over bedrijfsjournalistiek niet meer geldig. Er is een stap vooruit gezet in

de verdere professionalisering van de bedrijfsjournalistiek. Maar voordat de 'echte' journalisten hun collega's serieus gaan nemen, moet er waarschijnlijk nog veel meer gebeuren.

Maaïke Severijnen

Betteke van Ruler: Wat is goede bedrijfsjournalistiek?, Uitg. Beroepsvereniging voor Communicatie, 64 blz., ISBN 9080405752, €14,95.

Rob Visser: Een bedrijfsblad maken. Van idee tot realisatie, Uitg. Coutinho, 183 blz., ISBN 9789062834624, €19,50.

Uitstervende Hollanders

De tijd dat je onbekende stammen kon ontdekken in het Amazonegebied is wel zo'n beetje voorbij. Maar Bart Rijs, oud-correspondent van de Volkskrant in Moskou, heeft toch zo'n stam ontdekt, nu ja: in ieder geval als eerste gedocumenteerd en in kaart gebracht. Net op tijd, want de laatste leden staan op het punt uit te sterven.

Het gaat om 'Hollanders', niet in Nederland of Papoea Nieuw-Guinea, maar in het grensgebied van Polen, Oekraïne en Wit-Rusland. Een tweede, aan hen verwante stam, leeft in Siberië. Zij zijn de nazaten van Hollandse protestanten, die in de zestiende eeuw op de vlucht sloegen voor inquisitie en landschaarste. Ze hielden door de eeuwen heen vast aan een eigen identiteit, vooral: hun geloof. Die identiteit is onder de huidige generatie kinderen hard aan het wegmelten: resultaat van communisme en moderniteit.

In Polen waren de 'Gollendry', die vanuit Enkhuizen de Oostzee op- en

de Bug afvoeren, gewaardeerd om hun vaardigheid in het ontginnen van drassige gebieden. Polen leek een veilige haven. De Nederlanders stonden onder bescherming van Rafaël Leszczyński, leider van de protestantse factie aan het hof, oud-leerling van Galileo Galilei en onze eigen prins Maurits.

Maar hun beschermheer stierf. En Polen werd al katholiek. Sommigen zochten een goed heenkomen in Siberië. Daar kregen ze vijftien hectare bos ter ontginning cadeau.

De Gollendry hebben alle rampen van de twintigste eeuw over zich heengekregen. Die in Polen werden door de Nazi's aangezien voor mede-Germanen; een twijfelachtige eer waarvan ze weinig voordeel hebben ondervonden, en na de oorlog veel ellende. Ook de Sovjets zagen de Hollanders aan voor Duitsers. Velen zijn in de goelag omgekomen.

Rijs heeft hun tragische geschiedenis – onbekend zelfs bij de Gollendry zelf – opgedolven, aan de hand van getuigenissen en een ontzagwekkende hoeveelheid documenten. Een fascinerend en indrukwekkend boek.

Eric Brassum

Bart Rijs: Het hemels vaderland, Hollanders in Siberië, Uitg Atlas, 365 pag., ISBN: 9045010356, Prijs: €22,50

